

رایانش با طعم آزادی در فیزیک

بررسی نقش رایانه و مشخصا نرم افزارهای بازمتن و آزاد متن
در برفی از شفافه های فیزیک

گردآوری: مرصاد مستقیم

دانشجوی کارشناسی ارشد رشته فیزیک ماده چگال دانشگاه

صنعتی اصفهان

زمستان 92

شاخه های فیزیک و محاسبات رایانه ای

- فیزیک هسته ای: در فیزیک هسته ای به بررسی برهم کنش ذرات در انرژیهای بالا و ماهیت انرژی هسته ای همینطور به ماهیت هسته اتم ها برای تبدیل آنها به هم میپردازیم.

- فیزیک ذرات بنیادی: به ساختار هستی و مواد در بنیادی ترین شکل ممکن میپردازد

- فیزیک اتمی ملکولی: به ماهیت ها و خواص اتم ها و ملکول ها و رفتارهای خاص آنها می پردازد

72

- فیزیک ماده چگال: بررسی خواص الکترونی و اسپینی مواد در حالات مختلف میپردازد

- فیزیک پلاسما: گازهای در دماهای بالا را بررسی میکند

- اختر فیزیک و کیهانشناسی: به چگونگی شکل گیری جهان هستی و ماهیت اجرام سواوی و برهمکنش و انواع آنها میپردازد

- اپتیک و لیزر: خواص انواع نور و امواج مغناطیس را بررسی میکند

نرم افزارهای آزاد متن در فیزیک

در این بخش به معرفی تعدادی از نرم افزارهای کاربردی در
شاخه های مختلف فیزیک می پردازیم

آموزش و محاسبات

اگر کاربردهای نرهمافراری در دنیای فیزیک را به دو بخش تقسیم کنیم می توان آنها را بخش آموزش و بخش محاسبات دانست!

- بخش آموزش: یادگیری مفاهیم فیزیک یک چالش در تمامی مراکز آموزشی برای دانش پژوهان بوده است. از رایانه و نرم افزارها هم برای ساختن مجازی این مفاهیم و آموزش آنها استفاده شده است تا هزینه های برفی آزمایشات که در

72

دنیای واقع بالا است را کاهش دهند. قابلیت بالای تکرار و انتقال مطالب باعث شده تا نرهای افزار های زیادی در این زمینه نوشته شود که از سطح تخصصی تا مقدماتی امتداد دارد. نرهای افزارهایی مانند: Step, Celestia, Stellarium, Kstar

Kstar/step

The image shows two windows from a Linux desktop environment. The left window is 'KStars', a star chart application, displaying a constellation map with labels like SAGITTARIUS, CORONA AUSTRALIS, and SCORPIUS. The right window is 'Step', a simulation software, showing a gas simulation with a central vertical green line and several black particles. The Step window includes a 'Palette' on the left with various object types like Particle, Polygon, and Gas. It also features a 'Macroscopic quantities' panel with fields for n , p , and T , and a 'Spring tension' panel with a field for F_s . On the right side of the Step window, there are two panels: 'World' and 'Properties'. The 'World' panel lists objects like polygon1 through polygon4 and gas1. The 'Properties' panel shows the details for a selected 'gasParticle1', including its name, color, position, velocity, acceleration, force, and mass. At the bottom of the Step window, there is a 'Context info' panel with a text description of the simulation and a list of parameters.

World

- world1: World
- polygon1: Polygon
- polygon2: Polygon
- polygon3: Polygon
- polygon4: Polygon
- gas1: Gas
 - gasLJForce1: GasLJForce
 - gasParticle1: GasParticle
 - gasParticle2: GasParticle
 - gasParticle3: GasParticle

Properties

Property	Value
name	gasParticle1
color	#ff000000
position	(0.42,-0.7324) [m]
velocity	(-0.01324,0.3185) [m/s]
acceleration	(-0.0072,-0.002105) [...]
force	(-0.0072,-0.002105) [N]
mass	1 [kg]

Context info

A gas particle simulate one single particle in a gasoline system. Each particle is tracked individually and has a unique name. beside the name each particle has four parameters:

- **position:** The X/Y position of the particle relative to the center of the world

Macroscopic quantities:

$n = 4.95286 \text{ 1/m}^3$

$p = 0.45541 \text{ Pa}$

$T = 2.3 \text{ E}2 \text{ K}$

Spring tension:

$F_s = 0.1704 \text{ N}$

(run simulation for ~20 seconds and compare spring tension with pressure)

نرم افزارهای محاسباتی: بررسی های آماری بزرگ و یا محاسبات ریاضیاتی پیشرفته و سخت و یا تحلیلی در تمامی رشته های علمی وجود دارد ولی شاید هیچ رشته ای مانند فیزیک در تممیل محاسبات پیچیده به ابررایانه ها و شبیه سازها پیشگام نباشد! شبیه سازی رویدادهای فیزیکی اصلی ترین کار فیزیکدانان محاسباتی است که با مشابه سازی آزمایشات و یا خواص مواد یا رفتارهای طبیعی و فیزیکی به تحلیل و تجزیه پدیده ها در دنیای مجازی می پردازند! نیاز به سرعت و قدرت و تخصیص منابع سیستمی به محاسبات

گنو لینوکس را در جامعه علمی فیزیک محبوب ساخت است به شکلی که اکنون گرانترین دستگاه ساخته دست بشر در هستی یعنی شتابدهنده سرن توسط ابررایانه های کنترل می شود که با قلب تپنده گنولینوکس کار می کنند! اما آنچه برای خود فیزیکدانها اهمیت داشت این است که با فرهنگ نره افزاز آزاد توانسته اند شبیه سازهایی قدرتمند تر طراحی کنند در ادامه به معرفی تعدادی از این نره افزاز ها و نقش آنها خواهیم پرداخت!

معرفی و نقش چند نره افزار اصلی در فیزیک هسته ای و حالت

جامد

Geant

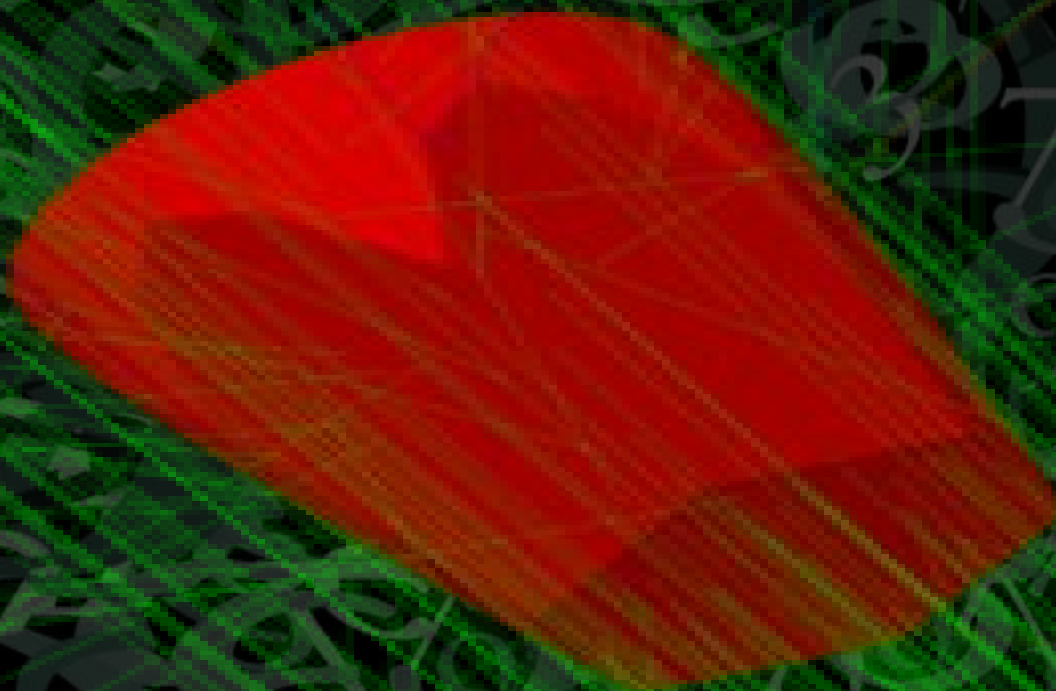
- این نرم افزار در رشته فیزیک هسته ای و فیزیک ذرات به نوعی قویترین نرم افزار به شمار می آید! در شبیه سازی های برخورد ذرات در شتابدهنده های هسته ای و یا ساخت رادیو دارو ها می توان از این نرم افزار بهره برد! این نرم افزار را مرکز سرن توسعه میدهد! آن را با زبان C نوشته اند اما رابط پایتون نیز برای آن وجود دارد!

72

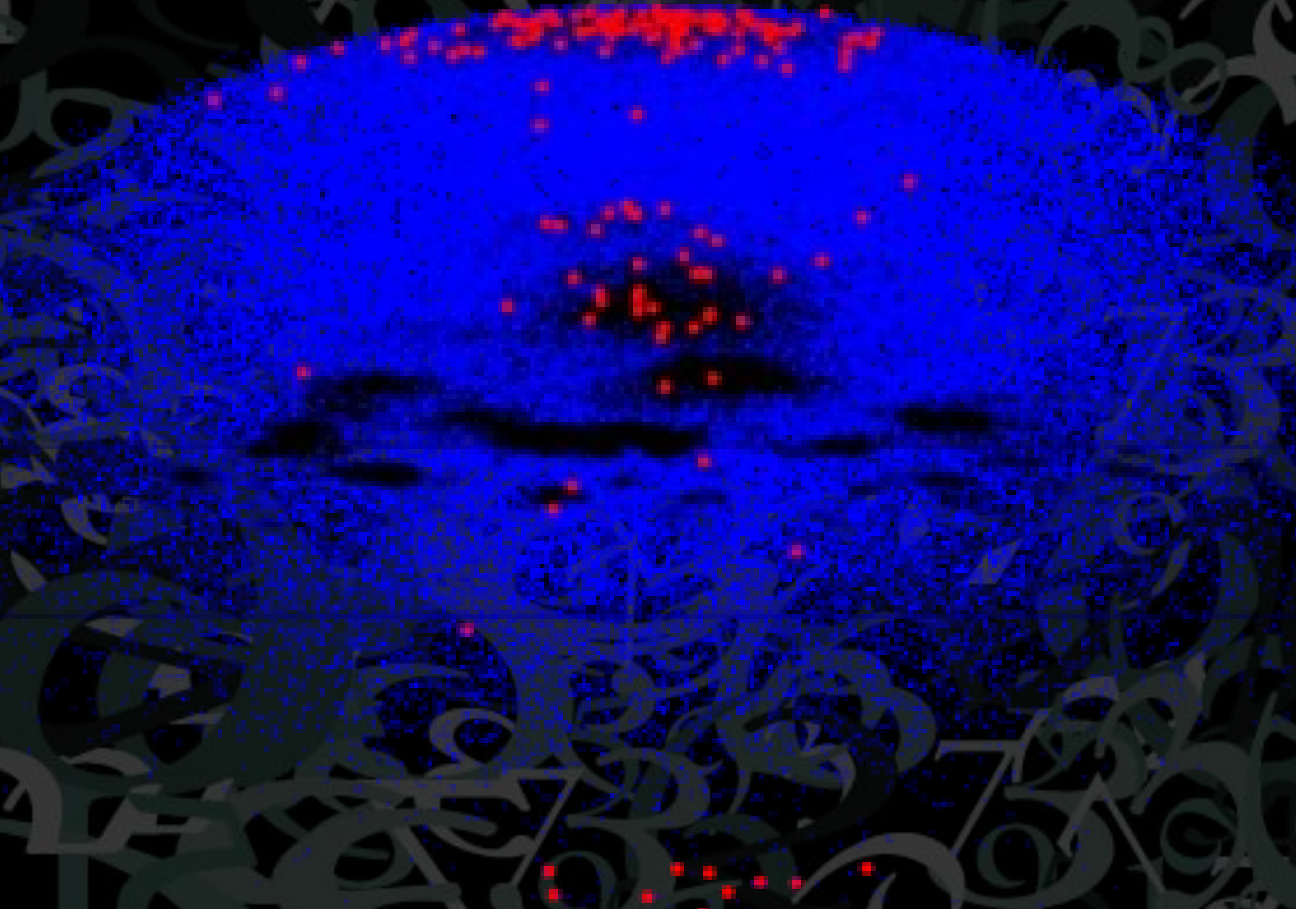
شتابدهنده هسته ای سرن گرانترین دستگاه ساخته دست بشر که با قلب گنولینوکس کنترل می شود مناسبه می کند و نتایج محاسبات خود را تحلیل می کند

• یک آشکار ساز و عبور پرتو از آن

یک بهمن الکترونی که گمان می‌رود در در
گردبادها یا در آذرخش رخ می‌دهد

Geant

- high energy physics
- nuclear experiments
- Medical
- Accelerator
- space physics

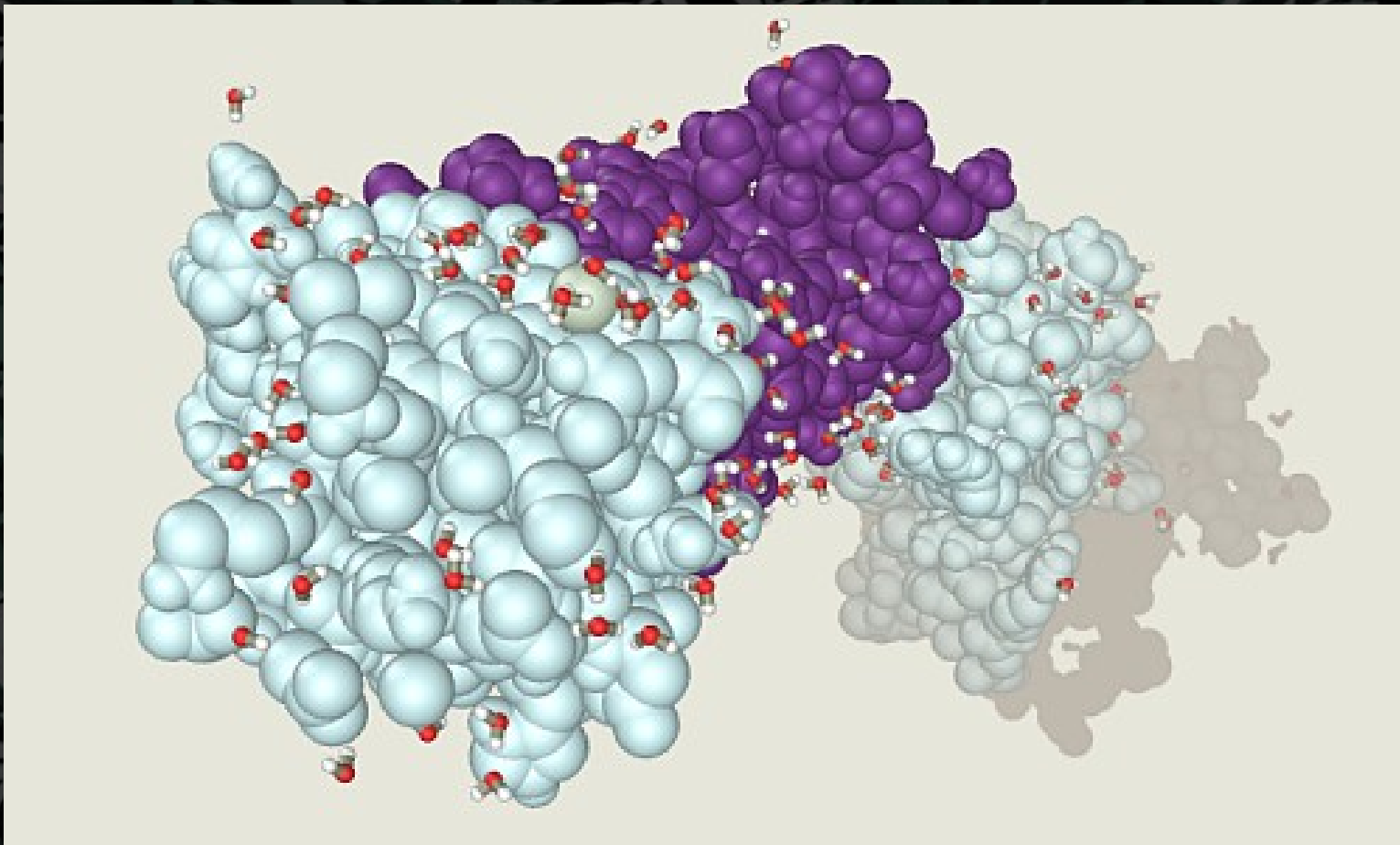
geant

- BaBar and GLAST at SLAC
- ATLAS, CMS and LHCb at LHC, CERN
- Borexino at Gran Sasso Laboratory
- MINOS at Fermilab
- Enriched Xenon Observatory (EXO)
- T2K

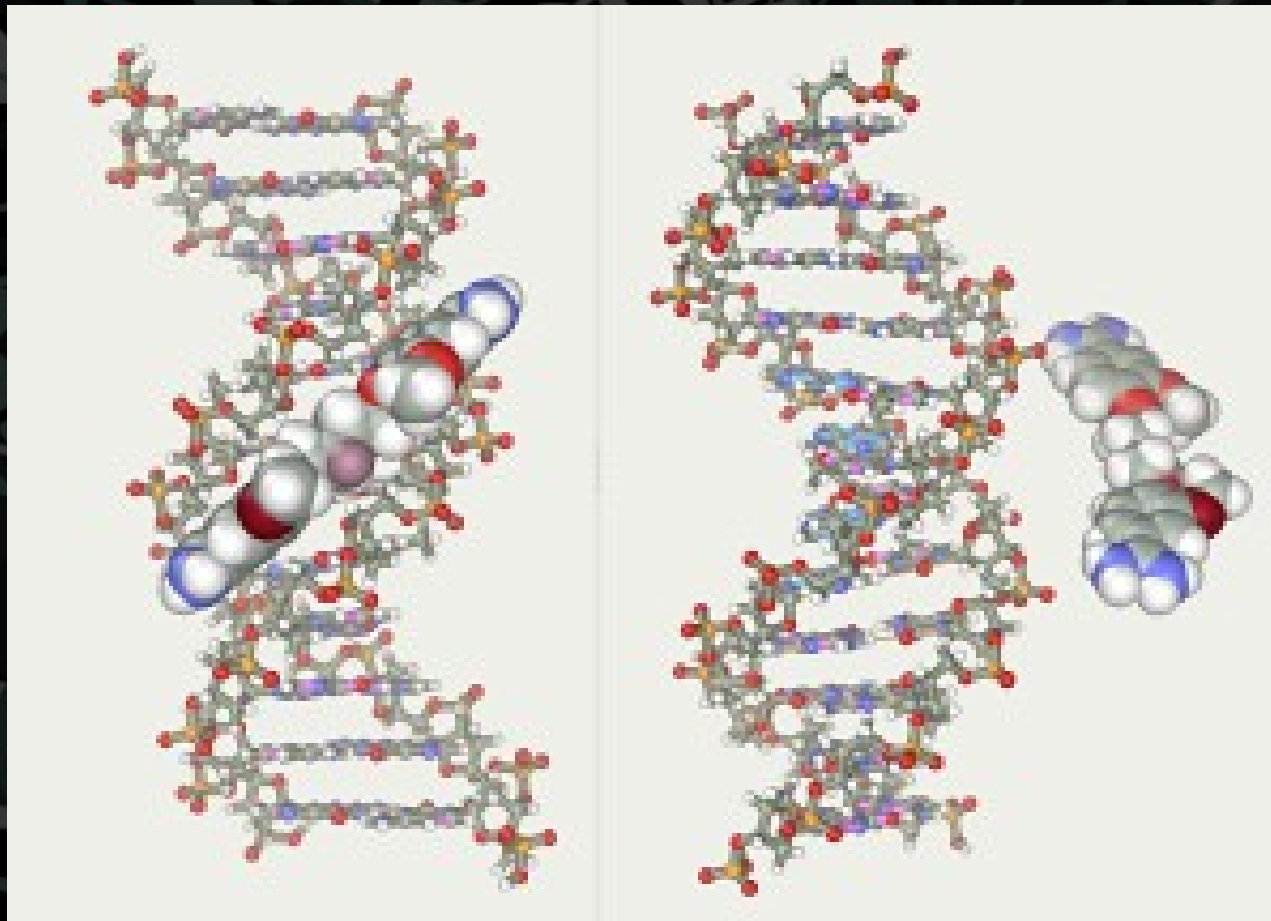
Cp2k

این نرم افزار در شیمی کوانتومی و فیزیک ماده چگال به پژوهشگران کمک می کند! با فورترین نوشته شده و تحت گواهینامه GPL قرار دارد! از معروفترین و پرکاربردترین تئوری در حال حاضر در فیزیک حالت جامد یعنی (density function theory) یا DFT بهره می برد! از برنامه آزاد Ascalaph Designer نیز که تحت GPL قرار دارد و برای مدلسازی ملکولی استفاده می شود برای طراحی ملکولها بهره می برد!

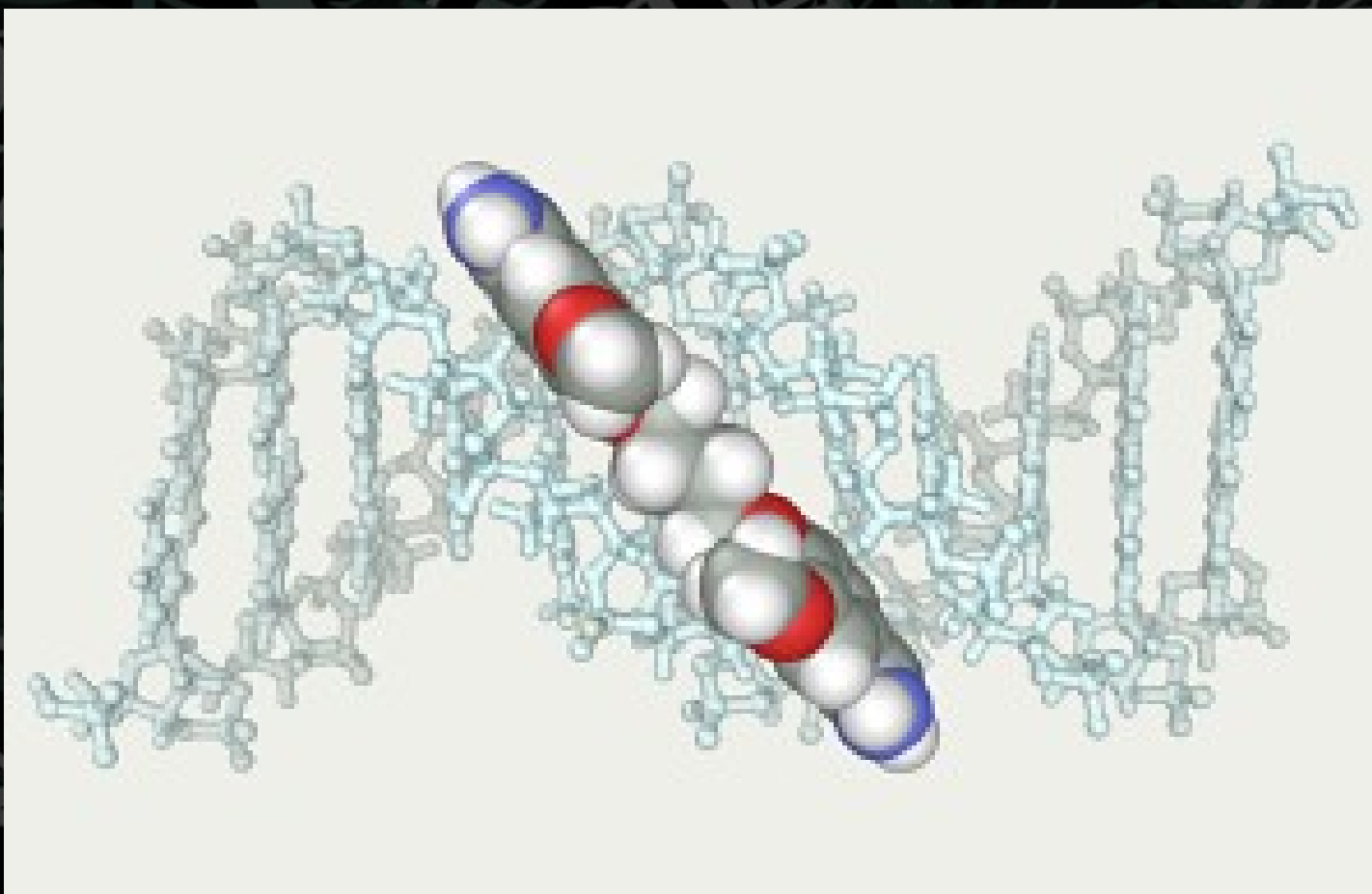
Cp2k and Ascalaph Designer

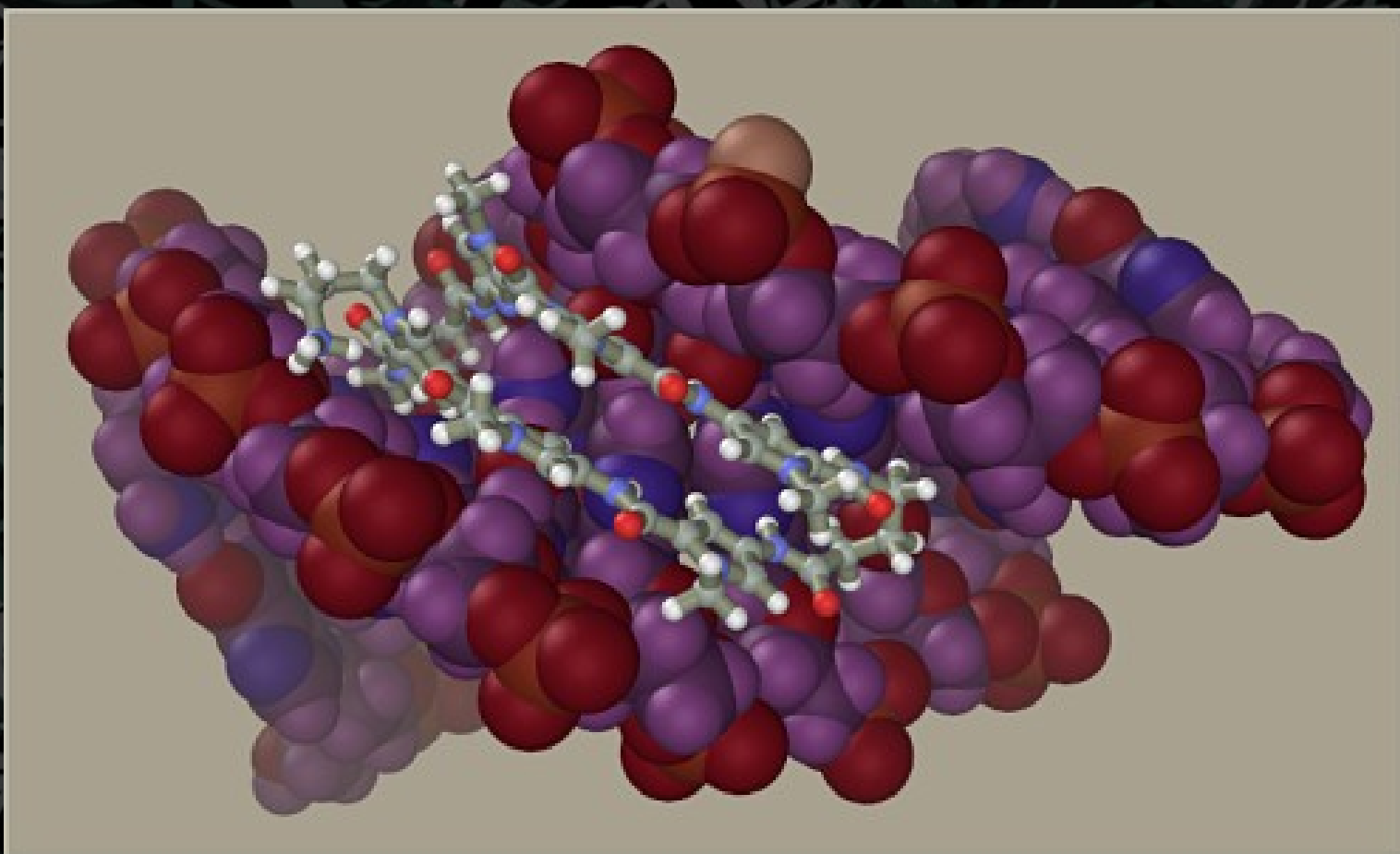
Cp2k and Ascalaph Designer

Cp2k and Ascalaph Designer

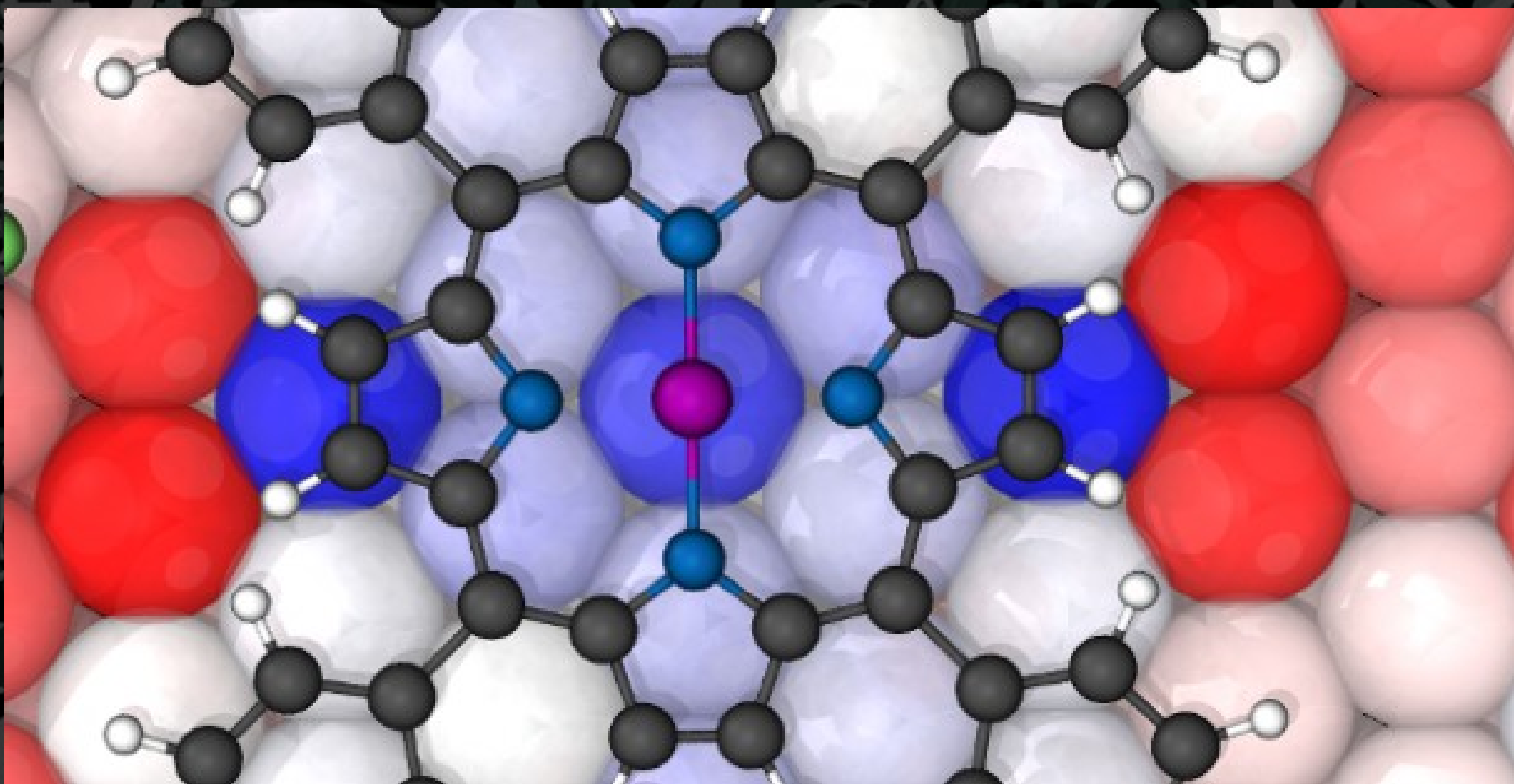
Cp2k and Ascalaph Designer

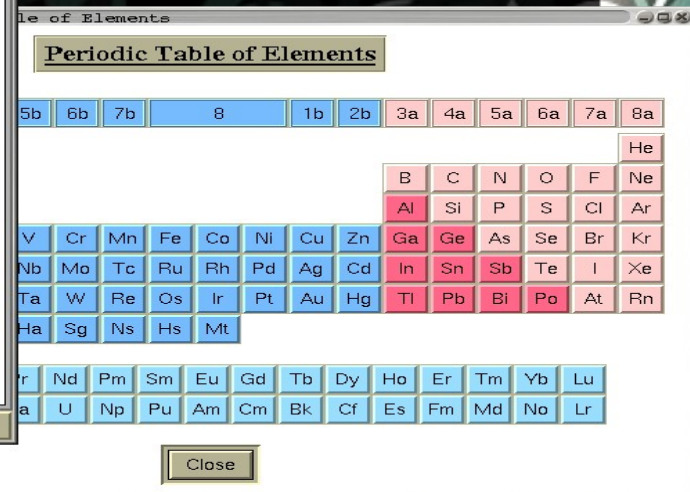
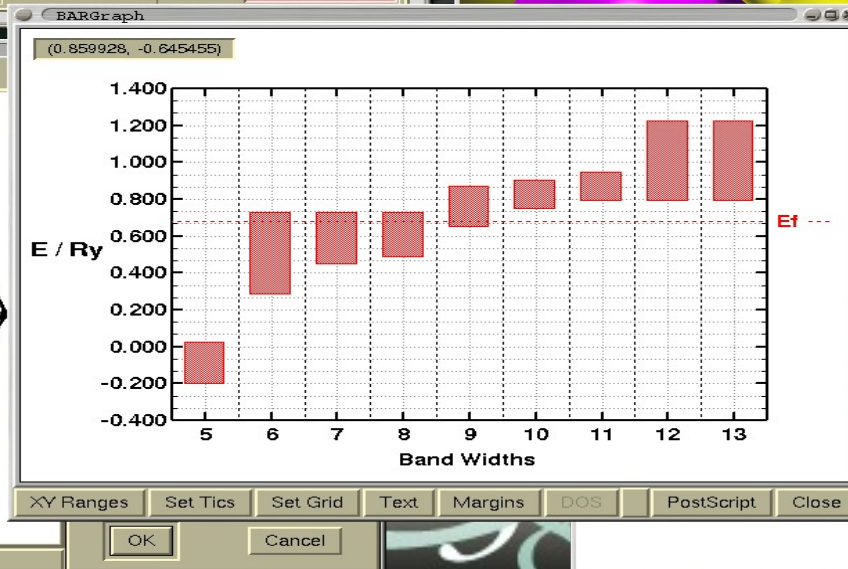
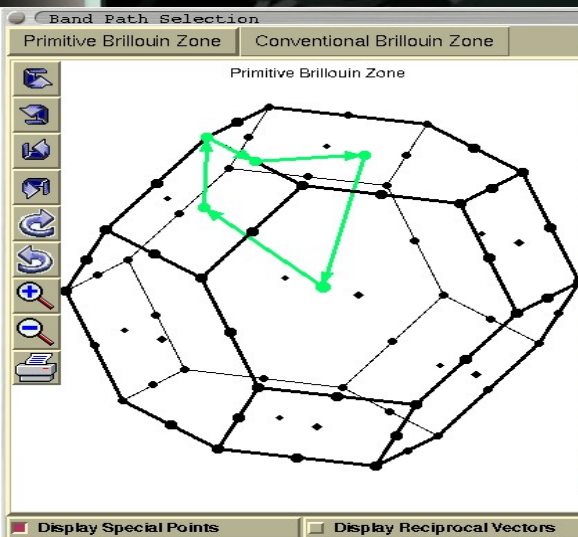
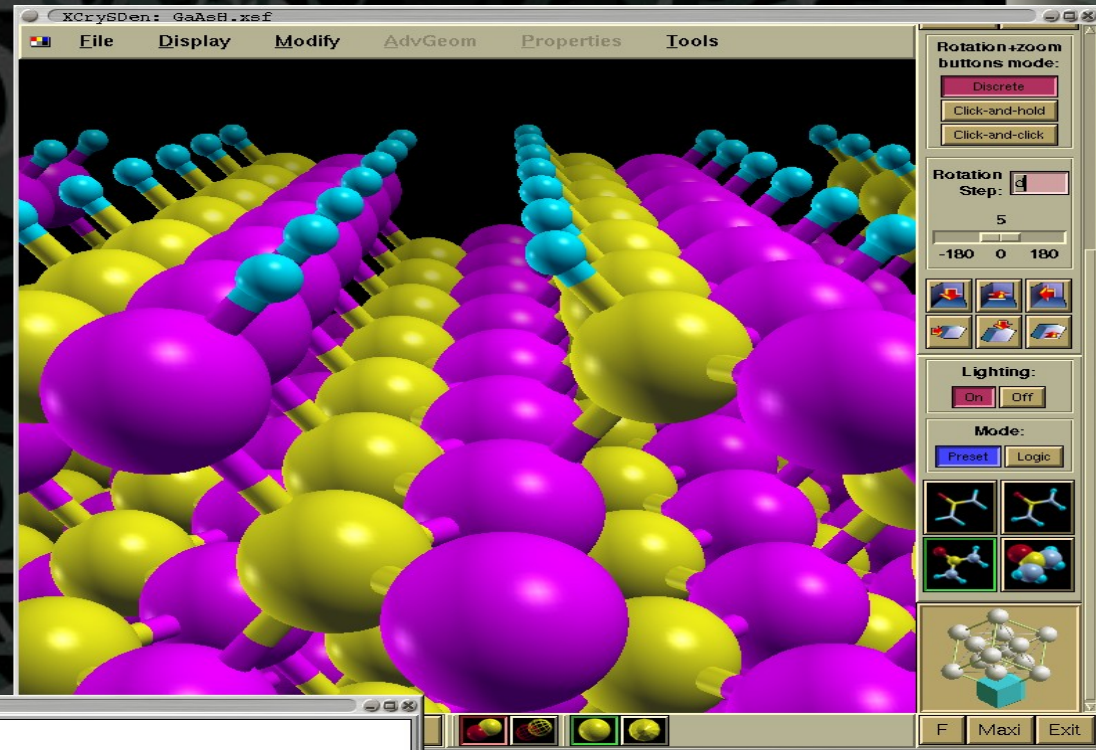
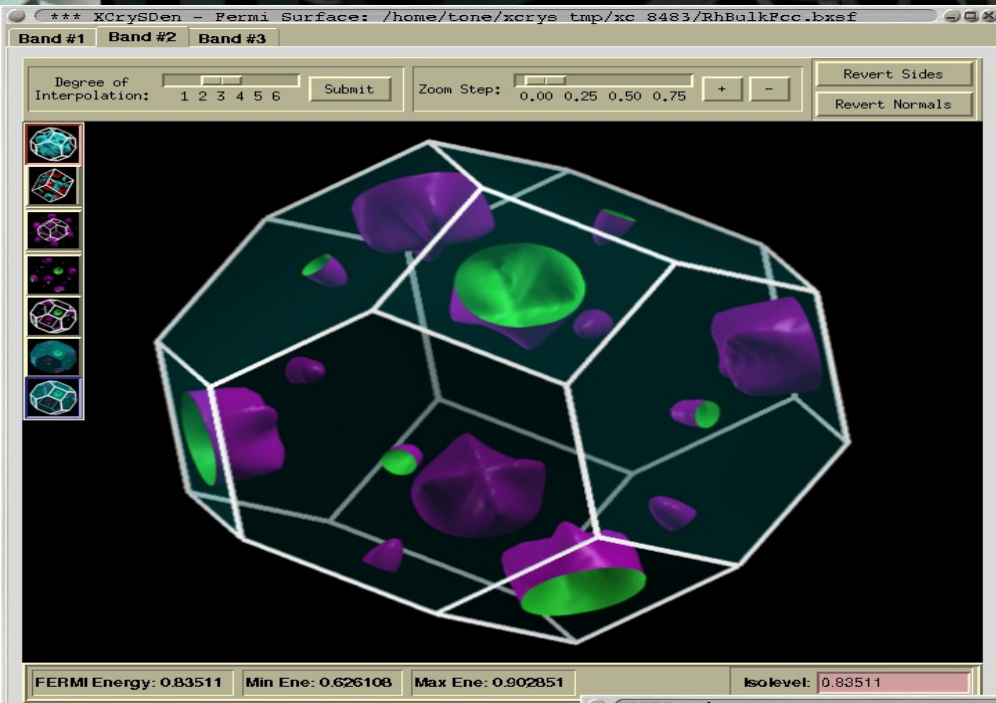
Quantum ESPRESSO

- از مدل *Ab initio* استفاده می‌کند و تحت GPL انتشار می‌یابد و یکی از مشهورترین‌هاست! با همان DFT طرح ریزی شده و با فرترن نوشته شده و رابط پایتونی هم دارد! از این نرم‌افزار به دلیل توسعه به روز و قوی آن در حال حاضر در شاخه نانوفیزیک نیز استفاده می‌شود و مؤسسه عبدالسلام ایتالیا از آن پشتیبانی و به نوعی جهتگیری آن را در دست دارد.

Spatially Extended Kondo State in Magnetic Molecules Induced by Interfacial Charge Transfer.

XcrySDen

octopus

- octopus is a software package for performing Kohn–Sham density functional theory (DFT) and time-dependent density functional theory (TDDFT) calculations
- The code is written predominantly in Fortran, with some C and Perl. It is released under the GPL
- For optimal execution performance Octopus is parallelized using MPI and OpenMP and can scale to tens of thousands of processors. It

octopus

also has support for
graphical processing
units (GPUs)
through OpenCL

Target problems

- Linear optical (i.e. electronic) response of molecules or clusters, also second-order nonlinear response.
- Non-linear response to classical high-intensity electromagnetic fields, taking into account both the ionic and electronic degrees of freedom.
- Ground-state and excited state electronic properties of systems with lower dimensionality, such as quantum dots.

Target problems

- Photo-induced reactions of molecules (e.g., photo-dissociation, photo-isomerization, etc.).
- In the immediate future, extension of these procedures to systems that are infinite and periodic in one or more dimensions (polymers, slabs, nanotubes, solids), and to electronic transport.

Goptical project

Goptical is a C++ optical design and simulation library. Goptical is free software and is part of the GNU project.

It provides model classes for optical components, surfaces and materials. It enables building optical systems by creating and placing various optical components in a 3d space and simulates light propagation through the system. Classical optical design analysis tools can be used on optical systems.

Goptical project

It takes advantages of the C++ object model to allow building complex optical systems with a few classes instanciations as optical components are represented by language objects.

FLUKA

- Monte Carlo simulation package for the interaction and transport of particles and nuclei in matter
- FLUKA has many applications in particle physics, high energy experimental physics and engineering, shielding, detector and telescope design, cosmic ray studies, dosimetry, medical physics, radiobiology. A recent line of development concerns hadron therapy.

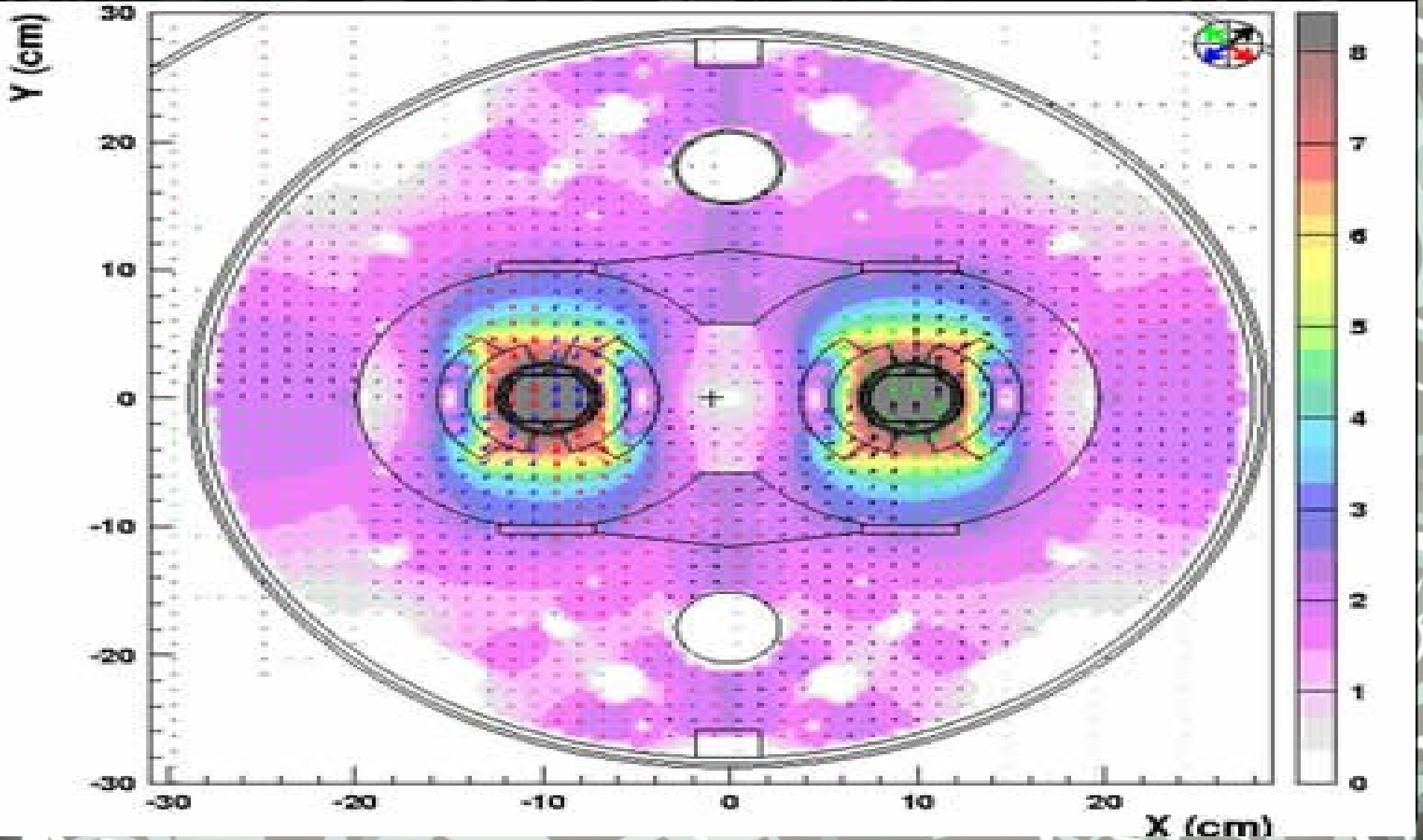
FLUKA

- FLUKA is available in form of a pre-compiled object library for a number of computer platforms. Source code is also available subject to the conditions specified in the FLUKA license
- FLUKA is developed using the FORTRAN language. Under Linux the g77 compiler is at present necessary to build and run user programs. Since 2011 also a 64 bit version compiled in gfortran is available (for version >4.5)

FLUKA

- A graphical user interface to run FLUKA named Flair has been developed using Python (programming language) and is available at the project's web-site.
- The software is sponsored and copyrighted by INFN and CERN.
- FLUKA software code is used by Epcard, which is a software program for simulating radiation exposure on airline flights.

FLUKA

منابع

- <http://en.wikipedia.org/>
- <http://www.quantum-espresso.org/>
- <http://www.xcrysden.org/>
- <http://www.tddft.org/trac/octopus>
- http://www.tddft.org/programs/octopus/wiki/index.php/Main_Page
- <http://www.opensourcephysics.org/>
-

contact

- mersadkhan@gmail.com
- www.facebook.com/mersadkhan
- Yahoo ID : mersadkhan
- Twitter : mersadkhan

منابع

- <http://en.wikipedia.org/>
- <http://www.quantum-espresso.org/>
- <http://www.xcrysden.org/>
- <http://www.tddft.org/trac/octopus>
- http://www.tddft.org/programs/octopus/wiki/index.php/Main_Page
- <http://www.opensourcephysics.org/>
- <http://home.web.cern.ch/>